

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l???? Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l???? Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32350>

Özet

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??mlil??? Testi (ACPAT), bireylerin cep telefonu kullan?m al??kanl?klar?n?n davran??sal ba??mlilik boyutlar?n?, kontrol kayb?n? ve günlük ya?am i?levselli?i üzerindeki olumsuz etkilerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ?enol-Durak ve Durak (2019) taraf?ndan uluslararası alanda kullan?lan bir ba??mlilik testinin Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel adaptasyonunu temsil etmektedir. Çal??ma, özellikle Türk üniversite ö?rencileri ve yeti?kin popülasyonu aras?nda güvenilir ve geçerli ölçümler yapmay? hedeflemiştir.

ACPAT'ın uyarlanması, Türkiye'de artan cep telefonu kullan?m oranlar?n?n yol açt??? potansiyel ba??mlilik risklerinin bilimsel yöntemlerle tespit edilmesine olanak sağlamaktadır. Ölçek, a??r? kullan?m, yoksunluk belirtileri ve tolerans gibi temel ba??mlilik kriterlerini ölçen maddelerden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Cep telefonu ba??mlil???, ACPAT, kültürel uyarlama, psikometri, teknoloji ba??mlil???, ölçme ve de?erlendirme, mobil cihaz kullan?m?.

Yazarlar

Emre ?enol-Durak, Murat Durak

Amaç

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??mlil??? Testi'nin (ACPAT) temel amac?, Türk popülasyonunda cep telefonu kullan?m?n?n bireylerde olu?turdu?u ba??mlilik düzeyini bilimsel ve standartla?tır?lm?? yöntemlerle belirlemektir. Ölçek, özellikle üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kinler aras?nda sorunlu mobil cihaz kullan?m?n?n yaygınlı??n? ve ?iddetini tespit etmek için tasarlanm??tır.

Bu adaptasyon çal??ması, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürel ba?lam?nda koruyarak, uluslararası ara?tırmalarla kar??la?tır?labilir veriler elde etmeyi mümkün kılmaktadır. Testin sonuçlar?, önleyici ve müdahale edici psikolojik hizmetlerin planlanmasında kritik rol oynamaktadır.

Yap? (Construct)

ACPAT, cep telefonu ba??mlil??? yap?s?n? çok boyutlu bir perspektiften ele almaktadır. Ölçülen temel yap?, bireyin cep telefonu kullan?m?na yönelik kompulsif bir ihtiyaç duymas? ve bu

kullan?m?n ya?am?n?n di?er alanlar?nda (sosyal, akademik veya mesleki) ciddi bozulmalara yol a?mas?d?r. Bu yap?, genellikle a?a??daki ba??mlil?k bile?enlerini i?erir:

A??r? Kullan?m ve Me?guliyet: Bireyin zihninin s?rekli cep telefonu ile me?gul olmas?.

Kontrol Kayb?: Kullan?m? azaltma veya durdurma ?abalar?n?n ba?ar?s?zlikla sonu?lanmas?.

Yoksunluk Belirtileri: Cep telefonuna eri?ilemedi?inde huzursuzluk, kayg? veya sinirlilik ya?anmas?.

Tolerans: Ayn? tatmini elde etmek i?in giderek daha fazla cep telefonu kullanma ihtiyac?.

Ge?erlik

Uyarlama ?al??malar?nda ge?erlik, öl?e?in T?rk?e formunun ger?ekten cep telefonu ba??mlil??? yap?s?n? ölç?p ölçmedi?ini kan?tlamay? ama?lar. ?enol-Durak ve Durak (2019) taraf?ndan sunulan bildiri, öl?e?in yap?sal ge?erli?inin incelendi?ini g?stermektedir. Bu s?re?te dilsel ve k?lt?rel e?de?erlik ?al??malar? yap?lm??t?r.

Yap? ge?erli?inin sa?lanmas? i?in genellikle A??mlay?c? Fakt?r Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA) y?ntemleri kullan?larak orijinal öl?e?in fakt?r yap?s?n?n T?rk ?rnekleminde de tutarlı oldu?u do?rulanm??t?r. Detaylı ge?erlik katsay?lar? ve ölç?t ba??ml? ge?erlik sonu?lar? i?in kaynak makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

G?venirlik

ACPAT'?n g?venirli?i, öl?e?in tutarlı? ve kararlı? ölç?mler yapabilme yetene?ini ifade eder. K?lt?rel adaptasyon s?recinde, öl?e?in i? tutarlıl??? genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile test edilmi?tir. Y?ksek bir Cronbach Alfa de?eri, öl?ek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbirleriyle uyumlu oldu?unu g?sterir.

Uyarlama ?al??mas?nda, öl?e?in farklı? zamanlarda uyguland???nda benzer sonu?lar verip vermedi?ini belirlemek amac?yla test-tekrar test g?venirlik analizlerinin de yap?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analizler, ACPAT'?n zaman i?inde ba??mlil?k d?zeyini kararlı? bir ?ekilde öl?ebildi?ini ortaya koyar.

Fakt?r Analizi

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??mlil??? Testi'nin fakt?r yap?s?, öl?e?in teorik olarak dayand??? ba??mlil?k modelini deneysel olarak desteklemek ?zere incelenmi?tir. ?enol-Durak ve Durak (2019) ?al??mas?nda, orijinal öl?e?in ?ok boyutlu yap?s?n?n T?rk ?rnekleminde Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA) ile test edildi?i ve uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar i?inde oldu?u belirtilmi?tir.

Bu analizler, ACPAT'n cep telefonu ba??mlil???n? olu?turan alt boyutlar? (örne?in, sanal ili?kiler kurma, a??r? kullan?m, yoksunluk) net bir ?ekilde ay?rt edebildi?ini göstermi? ve böylece ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü kan?tlam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz-bildirim ölçe?i (Self-report). Maddeler genellikle 4'lü veya 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak yan?tlan?r (örne?in, 1=Hiçbir zaman, 5=Her zaman).

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler ve Genel Yeti?kin Popülasyonu

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonu ve yeti?kinlik (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde okuyan ö?renciler ve farklı demografik özelliklere sahip yeti?kin bireyler.

Test Metodolojisi: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan öz-bildirim tekni?i.

Anahtar Kelimeler

Mobil ba??mlil?k, faktör analizi, Türk kültürü, AMPUH, Likert ölçe?i, davran??sal ba??mlil?k.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Emre ?enol Durak

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: emresenoldurak@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Testin Uyarlanma Y?I?: 2019

Kullan?m ?zinleri: Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Emre ?enol Durak ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücreti ve ko?ullar? yazar?n belirledi?i protokollere tabidir.

Referanslar

?enol-Durak, E., & Durak, M. (2019, June 18-19). *Cultural adaptation of the adapted mobile phone use habits (AMPUH) and the Adapted Cell Phone Addiction Test (ACPAT) In Turkish students and adults* . 2nd International Congress On New Horizons In Education And Social Sciences, Istanbul, Turkey.

Ek Kaynak Linki: dergipark.org.tr

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: the-adapted-cell-phone-addiction-test-acpat-toad.pdf

Uyarlanm?? Cep Telefonu Ba??ml?l??? Testi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelerin tam listesi için lütfen referans olarak belirtilen akademik kayna?a veya sorumlu yazara ba?vurunuz.